

DEĞERLENDİRME

OKULLARI YENİDEN AÇMAK: NE ZAMAN, KİM İÇİN VE NASIL?

Dünya genelinde okulların kapanması ve sınıfta eğitim öğretime bu kadar uzun süre ara verilmesi daha önce hiç karşılaşmadığımız bir durum. Okulların ne zaman açılacağı, salgının seyrinin nasıl olacağı, okula döndüğümüzde karşılaşacağımız risklerin neler olacağı bilinmeyenlerimiz arasında öne çıkıyor. Okulların açılması "normalleşme" sürecinin bir parçası olarak görülüyor. Ancak okullar ne zaman açılırsa açılınsın, okula dönüş hiçbir şekilde okullar kapanmadan önceki normal koşullarda olmayacak. Hiç kimse okullar açıldığı gün okullar kapanmadan önce olduğu gibi bir iletişim, etkileşim ve okul işleyişi beklememeli. Sürecin insanlar üzerinde oluşturduğu etkilerin ağırlığı ile sürece ilişkin bilinmeyenler okulların açılması için oldukça ayrıntılı bir planlama yapmayı ve riskleri azaltmak için her ayrıntıyı dikkatle gözden geçirmeyi gerektiriyor.

COVID-19 salgını süresince küresel düzeyde okullar kapatılmış, pek çok ülkede öğrenmenin sürdürülmesi için tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerin etkililiği üzerine yapılan geniş çaplı bir çalışma bulunmamakla birlikte, çeşitli açılardan dezavantajlı olan öğrencilerin okulların kapanmasının olumsuz sonuçlarından daha çok etkilendiği, okul terki oranının ciddi anlamda yükselebileceği belirtiliyor. Ayrıca, okulların uzun süreli kapatılmasının aşılama, beslenme, zihinsel sağlık ve psikososyal destek gibi okul temelli hizmetlerin sekteye uğramasına, yüz yüze iletişimin olmaması ise stres ve kaygıya sebep olabileceği vurgulanıyor. Bu sebeple, hükümetler ve eğitimciler okulların nasıl yeniden açılabileceğini tartışıyor. Peki, okullar ne zaman/hangi koşullar altında, kim için ve nasıl yeniden açılabilir? TEDMEM olarak, dünyadaki gelişmeleri, sorunları ve çözümleri izleyerek Türkiye’de okulların ne zaman ve hangi koşullar altında, hangi öğrenciler için ve en önemlisi nasıl yeniden açılabileceğini değerlendirdik. Okulların açılması sürecinde alınacak kararlara ve yapılacak çalışmalara katkı sağlamak amacıyla değerlendirme ve önerilerimizi ihtiyatlı bir yaklaşımla sunmaya özen gösterdik. İhtiyatlı bir yaklaşımın gerçekçi olmakla birlikte, kullanılan dil ve terminolojinin bir panik etkisi oluşturmaktan da uzak olması gerektiğini düşünüyoruz. Ayrıca okulların açılması sürecinde öğrencilerin, ebeveynlerin ve öğretmenlerin iyi olma haline katkıda bulunmayacak hiçbir değerlendirme, eleştiri veya önerinin de yerinin ve zamanının bugün olmadığı kanaatindeyiz.

Yazının tamamı için; tedmem.org/?p=3341

OKULLARI YENİDEN AÇMAK: NE ZAMAN, KİM İÇİN VE NASIL?

COVID-19: OKULLARIN KAPATILMASI VE SONRASI

COVID-19 SALGINI VE SINAVLAR

COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE ÖĞRETMENLER

COVID-19 SALGININDA ÖĞRENMENİN SÜRDÜRÜLMESİ

WWW.TEDMEM.ORG

FACEBOOK.COM/TEDMEM

TWITTER.COM/TEDMEM

YOUTUBE.COM/TEDMEMORG2012

COVID-19: OKULLARIN KAPATILMASI VE SONRASI

Çocukların ve toplumun sağlığını korumak, salgının yaygınlaşma hızını düşürmek veya salgını önlemek amacıyla okulların kapatılması bir acil durum önlemdir. Bu acil durumda ülkeler radyo, televizyon, çevrim içi dersler, sanal sınıflar gibi yollarla öğrenmenin sürekliliğini sağlamaya çalışıyor. Ancak çoğu yerde altyapı, internete erişim ve teknolojik imkânlardaki yetersizlikler tüm öğrencilerin uzaktan eğitim almasında güçlük yaratıyor. Eğitim sistemleri küresel ölçekte bir krizle karşı karşıya ve hızlı bir şekilde çözüm üreterek, yapılabilecek olanın en iyisini yapmaya çalışarak öğrenme kaybını önlemeye veya en aza indirmeye çalışıyor.

Ülkeler öğretim yılının ve sınav takviminin yeniden düzenlenmesine öncelik veriyor. Uzaktan öğrenme imkânlarının kullanılması ile birlikte, okulların kapalı kaldığı dönemdeki öğrenme kaybının telafisi ve bir sonraki öğretim yılının başlangıcı için yıllık öğretim takvimlerinde ve sınav takvimlerinde yeni düzenlemeler yapılmaktadır. Pek çok ülke sınav takvimlerinde değişikliğe giderken, bazıları sınavların formatında değişiklik yapılacağını duyurmuş, bazıları ise bu yıl yapılacak okul sınavlarının ve merkezi sınavların tamamen iptal edildiğini; son sınıf öğrencilerinin mezun, ara sınıflardakilerin ise bir üst sınıfa geçmiş sayılacağını açıklamıştır.

Ülkeler okulların kapanması ve öğrencilerin evde öğrenmeye devam etmesinin aileler üzerinde oluşturduğu baskıyı azaltmaya çalışıyor. Bazı ülkelerde anne babanın evde çocukla birlikte olması mümkün olmayan durumlarda çocukların gün içinde bakımı için sınırlı sayıda okul açık tutulmaktadır. Aileler bir anda evde kendilerini çocuklarına öğretmenlik yapmak durumunda buldu. Pek çok aile çocuğa nasıl destek olacağını ve onun öğrenmesi için ne yapabileceğinin stresi altında. Bu stresi azaltmak için ülkeler ailelere çevrim içi pedagojik destek sağlıyor. Öğretmenlerin anne babalara destek olması için iletişim kanalları oluşturmaya çalışıyorlar. Bu süreçte anne babaların eğitimi ayrı bir önem taşıyor.

Ülkeler, öğrencilerin uzunca bir süre evde kapalı kalmalarının ve sosyal izolasyonun öğrenciler üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmaya çalışıyor. Bunun için internet veya televizyon aracılığıyla kayıtlı dersleri sunmanın yanında, canlı interaktif derslerle öğretmen ve öğrencilerin sanal ortamda buluşması sağlanmaktadır. Öğretmenlerin öğrencilerle iletişiminin sürekliliğini sağlayacak iletişim kanalları oluşturulmaktadır. Öğrencilerin sınıf arkadaşlarıyla arasında etkileşimi mümkün kılan iletişim kanalları devreye sokulmaktadır.

Uzaktan öğrenme salgın sürecinde uygulandığı haliyle yüz yüze eğitim öğretimin yerini alamamıştır. Bu geçici ve kısa süreli durumda bile uzaktan öğrenmenin, mevcut koşullarda, yetersizlikleri gün ışığına çıkmıştır. Bu durum uzaktan öğrenmeyi savunanlar için, her ne kadar uzaktan öğrenmenin uygulanışında eksiklikleri veya hataları anlatmaya çabalasalar da bu çabaları göz ardı edilerek, aleyhte bir durum olarak bile değerlendirilebilir. Ancak salgını geride bıraktığımızda pek çok öğretmen uzaktan öğretme-öğrenme araçlarını daha önce hiç kullanmadıkları kadar kullanmış, yeni tecrübeler ve beceriler edinmiş olacaklar. Kısacası herkes uzaktan eğitimi biraz tecrübe etmiş ve uzaktan öğretme ve öğrenmeye biraz da alışmış olacak. Dolayısıyla kriz sonrası yeni bir denge oluşacak; yüz yüze eğitimle uzaktan eğitimin iyi bir bileşimi ile eğitim öğretim süreçlerini yeniden kurgulama, bilişim teknolojilerini öğrenme amacıyla daha etkili kullanabilme fırsatı yakalanabilir. Bu nedendir ki, kriz sonrası okullarda öğrenme ortamı uzaktan öğrenme araç, yöntem ve içeriklerinin de dâhil edildiği yeni bir biçime evrilebilir. Diğer yandan uygulama gerektiren, öğretmen-öğrenci etkileşiminin, geleneksel haliyle usta-çırak ilişkisinin önemli olduğu alanlarda uzaktan öğrenme bir çözüm olmaktan uzak gözükmektedir.

Pek çok uluslararası kuruluş kriz sonrası eğitim eşitsizliklerinin derinleşmesi riskine dikkat çekmektedir. Aslında bu salgının her yıl yeryüzünde milyonlarca çocuğun zorunlu göçler, açlık, savaş gibi çoğunluğu insan eylemlerinin sonucu olan krizler nedeniyle, salgının yarattığı koşullardan daha kötü koşulları yaşıyor olmalarını, insanlığın geriye kalanının anlamasına ve birazcık olsun empati yapmasına katkı sağlaması da beklenir. Ancak fiili durum bundan oldukça farklı olacak gibi gözüküyor. Salgın sebebiyle okulların kapatılmasının öğrenme kayıpları ve diğer negatif etkilerinin en çok dezavantajlı öğrenciler üzerinde görülmesi beklenmektedir. Salgını geride bıraktığımızda, kriz öncesi dezavantajlarına ilave olarak uzaktan öğrenme sürecinde dezavantajlı öğrencilerin bilişim teknolojilerine erişim kısıtlılıkları sebebiyle öğrenme açıkları daha çok artmış olabilir. Ayrıca krizin, bu süreçte ebeveynleri işini ve gelirini kaybetmiş yeni dezavantajlılar üretme potansiyeli de göz ardı edilmemelidir. Salgını geride bıraktığımızda eğitimin yeni normalinde, kriz döneminde öğrenme açığı artmış olan dezavantajlı, engelli, öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin öğrenme açığını kapatmak ilave bir güçlük olacaktır.

Eğitim kurumları için kriz döneminde ayakta kalmak, krize dayanmak ve sonrasında iyi bir başlangıç yapmak kriz döneminde liderlik ve inisiyatif alabilme, hızlı ve etkili karar verebilme kapasitesine de bağlıdır. Acil durum önlemlerinin alınması ve uygulanması gerektiği bir ortamda öncelik acil olandadır. Kriz ortamında kriz sonrasına dair kararların erken alınmasının, özellikle de krizin genel olarak ekonomi üzerinde etkileri ile bu etkilerin eğitime yansımalarının boyutunu tam olarak göremeden, salgının ne zaman sona ereceği hakkında sağlıklı bir kestirim mümkün olmadan kararlar almak, geleceğe dair yatırım tercihleri yapmak oldukça riskli olabilir. Eğitimde tüm tarafların öğrencilerin sağlığını ve iyi olma halini önceleyerek karar alması gerekir.

Emin Karip, Prof. Dr.

Yazının tamamı için; tedmem.org/?p=3322

Salgın sebebiyle okulların kapatılması üniversiteye geçiş amacıyla yapılan sınavlar dâhil olmak üzere her türlü ölçme ve değerlendirme çalışmasının da rutin işleyişi içinde gerçekleştirilmesini imkânsız hale getirmiştir. Sınavların kesintiye uğraması öğrencilerin bir sonraki sınıfa ya da kademeye devamı, sertifikasyon, mezuniyet, yükseköğretime giriş ve işgücü piyasasına giriş gibi kritik kararları etkilemektedir. Salgın süreci ile birlikte öğrencilerin bir üst sınıfa geçmesi için gerekli not verme işleminin nasıl yapılacağı ve kademeler arası geçişin nasıl gerçekleşeceği, sınavların yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa hangi tarihte yapılacağı veya sınavın uygulanış biçiminde bir değişikliğe gidilip gidilmeyeceği ivedilikle karar alınması gereken konular olarak öne çıkmıştır. Salgın sebebiyle oluşan koşulların özellikle dezavantajlı öğrenciler için eğitim fırsatlarına erişimde eşitsizliğe sebep olmaması, kademeler arası geçişin adil ve şeffaf bir şekilde gerçekleştirilebilmesi ile ilgili önlem arayışı başlamıştır.

Ülkelerin sınavların geleceği konusunda yaygın olarak şu üç ana alternatiften birini tercih ettikleri görülmektedir. Bunlar; (a) sınavları iptal etme, (b) sınavları erteleme, (c) sınavların formatında uyarlamalar yapılmasıdır.

- ABD, İngiltere, Fransa, İtalya, Norveç, İskoçya, Galler ve Hindistan gibi ülkeler/bölgeler bu süreçte sınavları iptal eden ülkeler veya bölgelerdir.
- Sınavların ertelenmesine karar veren ülkeler arasında Çin, Hong Kong, İrlanda, Rusya, Kolombiya, Çek Cumhuriyeti, Avusturya, Avusturalya ve Yunanistan gibi ülkeler yer almaktadır.
- Sınavların iptali ya da ertelenmesi dışında kimi ülkeler sınavları çevrimiçi olarak uygulama yolunu tercih etmiştir. Örneğin ABD’de öğrencilerin üniversite kredisi elde etmek ve prestijli üniversitelere giriş avantajı elde etmek için katılım gösterdikleri Advanced Placement (AP) sınavlarının pandemi nedeniyle bu yıl çevrimiçi olarak uygulanması kararlaştırılmıştır. Sınavın okullar kapanmadan önceki konuları kapsayacağı ve daha kısa olacağı, aynı zamanda öğrencilerin sınavı geçmesi halinde üniversiteler tarafından kredi için kabul edileceği açıklanmıştır.

Bu kararlarda hangisi verilirse verilsin söz konusu kararların kapsayıcılık, eşitlik ve adalet çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Okulların kapalı kaldığı süre boyunca gerçekleştirilen öğrenci değerlendirmeleri öğrencilerin uzaktan eğitim olanaklarına ve kaynaklara erişimindeki eşitsizlikleri dikkate alan bir değerlendirme olmalıdır.

Yazının tamamı için; tedmem.org/?p=3273

COVID-19 Salgını Sürecinde Öğretmenler

COVID-19 salgını nedeniyle dünya genelinde pek çok ülkede okullar kapatıldı. Eğitim sistemlerinin daha önce hiç karşılaşmadığı ve hazırlıksız olduğu bu kriz sürecinde pek çok ülkede öğrenme kaybını en aza indirebilmek adına çeşitli tedbirler alındı ve uzaktan eğitim uygulamaları hayata geçirildi. Bu süreçte öğretmenlerin de öğrencilere akademik olarak destek olması, uzaktan eğitim sürecine dâhil olması beklendi. Öğretmenler bir yandan mesleki olarak alışık oldukları yüz yüze iletişim dışında farklı yöntem ve araçlarla öğrencilerinin öğrenmesini ve iyi olma halini desteklemek, diğer yandan salgının kendi yaşamlarında ortaya çıkardığı sosyal ve psikolojik güçlüklerle baş etmek durumunda kaldı. Süreç boyunca uzaktan eğitim çabalarını sürdüren, süreç sonrasında da öğrenme kayıplarının telafi edilmesi noktasında büyük görev düşen öğretmenlerin bu kriz döneminde mesleki ihtiyaçlarının karşılanması, iş güvencelerinin devam etmesi ve ihtiyaç duydukları desteğin sağlanması büyük önem arz ediyor.

COVID-19 salgını ve sonrasında öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, öğretmenlerin iyi olma halinin ve öğretmenlik mesleğinin itibarının korunması sadece öğretmenler açısından değil, eğitim sistemlerinin geleceği açısından da hayati önem taşımaktadır. Bununla ilgili olarak UNESCO Öğretmen Görev Grubu tarafından sunulan öneriler şu şekilde özetlenebilir:

- İş güvencesi ve gelir güvencesi sağlanmalıdır.
- Alınacak tedbirlerde ve sağlanacak desteklerde öğretmenlerin ve öğrencilerin sağlığı, güvenliği ve iyi olma hali öncelik olmalıdır.
- COVID-19 için oluşturulan eğitim tedbirlerine öğretmenler mutlaka dâhil edilmelidir.
- Öğretmenlere yeterli destek ve mesleki gelişim imkânı ve fırsatı sağlanmalıdır.
- Eşitlik ve kapsayıcılık eğitim tedbirlerinin odağına alınmalıdır.

Unutulmamalıdır ki, COVID-19 salgını sürecinde ve sonrasında, okullar açıldığında kurumlar ve yöneticileri de öğretmenlerine sağladıkları destek ve kriz döneminde ortaya koydukları liderlik performansı bakımından bir sınav vermiş olacaklar. Öğretmenlerine ve eğitim çalışanlarına ne kadar destek oldukları, zor zamanların yükünü ne ölçüde paylaştıkları, bugüne kadar dile getirilen her türlü paydaşlık, kurumsallık ve bir aile olma gibi modern zaman yönetim söylemlerinin de bir sınavı olacaktır.

Yazının tamamı için; tedmem.org/?p=3264

COVID-19 SALGININDA ÖĞRENMENİN SÜRDÜRÜLMESİ

COVID-19 Salgınında Öğrenmenin Sürdürülmesi

Okulların kapalı olduğu zaman aralığında öğrenmenin sürdürülmesi için Türkiye dâhil pek çok ülkede çeşitli çalışmalar yürütülmüştür. Ülkelerin/bölgelerin bağlamı ve olanakları farklı olduğundan eğitimin sürdürülmesi için alınan tedbirler de çeşitlilik göstermiştir. Bazı ülkeler internet, radyo veya televizyon üzerinden video dersler aracılığıyla kayıtlı dersleri sunarken, bazıları mevcut uzaktan eğitim altyapılarını kullanmıştır. Ayrıca, çeşitli platformlar üzerinden oluşturulan sanal sınıflar ile öğretmenler öğrencileri ile etkileşimli olarak ders işleyebilmiştir. Öğretmenlerin öğrencilerle iletişiminin sürekliliğini sağlayacak iletişim kanalları oluşturularak, bu kanallara ders anlatım videoları yüklenebilmiş yine bu kanallar üzerinden verilen ödev ve projeler ile öğrencinin takibi yapılabilmektedir. Çeşitli eğitim platformları ile ortaklıklar kurularak, bu platformlardaki içerikler (ders anlatımı, animasyonlar, etkileşimler, sınavlar, çeşitli ölçüm araçları vb.) ücretsiz olarak öğrencinin kullanımına sunulabilmektedir. Ülkeler bu tedbirlerden yalnızca birini uygulayabildiği gibi, farklı eğitim kademeleri için tedbirleri farklılaştırmış veya karma bir yöntem belirlemiştir. Hatta tedbirler bölgesel olarak ya da okuldan okula dahi farklılaşabilmektedir.

Bilişim altyapısı en gelişmiş ülkeler için dahi okul öncesinden yükseköğretime tüm öğrencilerin etkilendiği bir kriz ortamında öğrenmenin sürekliliğini sağlamak oldukça güçtür. Nitekim altyapısı elvermeyen ve/veya eşitsizlikler dolayısıyla tüm öğrencilere erişimin mümkün olmadığı ülkelerde bu güçlük daha da artmıştır. Yine de pek çok ülke bu güçlükleri aşmak ve öğrencilerini desteklemek için tüm gücüyle çalışmış; Dünya Bankası, OECD ve UNESCO gibi uluslararası kurumlar ülkelerin bu süreçte aldıkları tedbirleri göz önüne alarak öğrenmenin nasıl daha etkili sürdürülebileceğine yönelik önerilere yer vermiştir. UNESCO tarafından hazırlanan rapora göre, acil durumlarda hayat geçirilecek esnek öğrenme tedbirlerinin altı temel unsuru bulunmaktadır:

- Milyonlarca kullanıcının erişimini destekleyebilecek dijital altyapı sağlanmalıdır.
- Uygun öğrenme araçları kullanılmalıdır.
- Uygun öğrenme kaynaklarına erişim sağlanmalıdır.
- Etkili öğrenme yöntemleri seçilmelidir.
- Öğretmenler ve öğrenciler için destek hizmetler verilmelidir.
- Hükümet, okullar, kurum ve kuruluşlar arasında güçlü bir iş birliği bulunmalıdır.

Bu unsurlar ideali tanımlıyor. Ancak ideale ulaşmak için ülke koşulları yeterli olmayabilir. Özellikle çevrim içi erişimde ülkenin veya okulların sahip olduğu altyapı yetersizliklerinden ve/veya öğrencilerin mevcut koşullarından kaynaklı sınırlılıklar söz konusu olabilir. Bu sebeple, pek çok ülke için görece daha yaygın erişimin olduğu TV kanalları üzerinden eğitimin sürdürülmesi öncelikli bir tercih sebebi olmuştur. Çevrim içi erişimi desteklemek için ihtiyacı olan öğrenciler tespit edilerek gerekli teknolojik cihazların dağıtımının yapılması ve ücretsiz internet erişiminin sağlanması da alınan tedbirler arasında yer almıştır. Sınırlı teknolojiye sahip ortamlar için ayrıca ders kitapları, okuma listeleri, projeler gibi basılı materyallerden yararlanılması da önerilmiştir. Basılı materyallerin dağıtımının mümkün olmadığı durumda ise gazetelerden yararlanılabileceği belirtilmiştir.

Türkiye'nin ortaokul, lise ve üniversite düzeyinde belirli bir ölçüde açık öğretim ve uzaktan öğretim deneyimi bulunmasına rağmen, tüm kademelerde ve tüm öğrencileri kapsayacak şekilde bir uzaktan eğitim ilk defa baş etmeye çalışılan bir güçlük. Bu süreçte içerik ve altyapı yetersizlikleri, tüm öğrencilerin bilişim teknolojilerine erişiminin olmaması, anne babaların çocuklarına destek olma kapasitelerindeki farklılıklar ve bazıları açısından dezavantajlar Bakanlık dâhil tüm taraflarca bilinmektedir. Bu yetersizliklerin veya dezavantajların okulların kapatıldığı bu süreç içinde giderilmesi de mümkün gözüküyor. Çünkü eğitim sistemi yüz yüze eğitim yapmak üzerine yapılandırılmış durumda. Bu nedenle, öğrenmenin sürekliliğinin sağlanması adına yapılan çalışmaların sadece bir acil durum tedbiri olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Okulların kapalı olduğu dönem içinde öğrenme eksiklerinin telafisi için alınacak tedbirlerde bazı temel konularda karar alınması ve belirsizliklerin azaltılması gerekmektedir. Telafi programı ile ilgili planlamada öncelikle öğrencilerin bulunduğu sınıf seviyesinde, hangi derslerde hangi kazanımların uzaktan eğitim yoluyla kapsandığı ve telafisi yapılacak derslerin ve bu derslere ait kazanımların kapsamı belirlenmelidir.

Yazının tamamı için; tedmem.org/?p=3280

tedmem

Türk Eğitim Derneği
Kocatepe Mah. Kızılırmak Cad. No:8
Çankaya / Ankara
0 (312) 939 50 00
info@tedmem.org